

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA KOŃCOWE STOPNIE KLASYFIKACYJNE ETYKA

obowiązują uczniów wszystkich klas

OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW NA POSZCZEGÓLNE OCENY:

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ma braki w opanowaniu wymagań podstawowych, ale nie przekreślają one możliwości uzyskania przez ucznia podstawowej wiedzy z danego przedmiotu w ciągu dalszej nauki - rozwiązuje zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności, posiada ubogi język przedmiotowy, interpretuje fakty, zjawiska, procesy nie zawsze właściwie, potrafi wyciągać proste wnioski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania w danej klasie na poziomie nie przekraczającym wymagań podstawowych - rozwiązuje typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o średnim stopniu trudności, używa w większości poprawnej terminologii, posiada ograniczone możliwości analizy i interpretacji faktów, zjawisk i procesów, wyciąga nieliczne i powierzchowne wnioski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opanował zakres wiedzy i umiejętności w stopniu zadawalającym, wykraczającym poza wymagania podstawowe - poprawnie stosuje wiadomości, rozwiązuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne lub praktyczne, używa poprawnej terminologii, wyjaśnia i interpretuje właściwie większość zjawisk i procesów, wyciąga wnioski i uogólnienia (choć niepełne) wynikające z analizy faktów, zjawisk i procesów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określany programem nauczania przedmiotu w danej klasie - sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte programem nauczania, potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach - posiada bogaty język przedmiotowy, poprawnie i swobodnie stosuje terminologię oraz właściwie dobiera i analizuje fakty, zjawiska, procesy i związki przyczynowo-skutkowe, wyciąga wnioski i uogólnienia wynikające z tej analizy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykorzystuje i stosuje wiedzę i umiejętności do rozwiązywania problemów dotyczących sytuacji nietypowych - posiada bogaty język przedmiotowy, swobodnie i poprawnie stosuje terminologię, wnikliwie analizuje fakty i zjawiska, procesy i związki przyczynowo-skutkowe oraz umie wyciągnąć wnioski i uogólnienia w pełni wynikające z tej analizy - osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, zawodach sportowych i innych lub posiada inne porównywalne osiągnięcia

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna najważniejsze zagadnienia etyczne - ma podstawowe umiejętności dyskusji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna pobieżnie tematy przewidziane w programie - opanował umiejętność dyskusowania, choć często bez właściwej argumentacji i analizy - spełnia wymagania na ocenę niższą 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna tematy przewidziane w programie - opanował umiejętność dyskusowania i często właściwie argumentuje i analizuje - formułuje własne oceny - w miarę precyzyjnie uzasadnia wnioski - jest aktywny na lekcji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dobrze zna tematy przewidziane w programie - dobrze opanował umiejętność dyskusowania, argumentacji i analizy - formułuje własne oceny i uzasadnia wnioski - jest aktywny na lekcji - w poprawny sposób analizuje problemy formułowane w pracach pisemnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ma poszerzoną znajomość tematów przewidzianych w programie - dobrze opanował umiejętność dyskusowania, argumentacji i analizy - ma indywidualne zainteresowania - formułuje własne oceny i uzasadnia wnioski - jest aktywny na lekcji - w pogłębiony i poprawny sposób analizuje problemy formułowane w pracach pisemnych
<ul style="list-style-type: none"> - podaje podstawową definicję etyki - wymienia 5 problemów etycznych współczesnej młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> - wylicza najważniejsze terminy etyczne - wylicza moralne aspekty użytkowania portali społecznościowych 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia najważniejsze terminy etyczne - opisuje moralne aspekty użytkowania portali społecznościowych 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje sytuacje, w których zastosowanie mają zasady etyczne - uzasadnia potrzebę odpowiedzialności za słowo, obraz, dźwięk zamieszczany przez użytkowników portali społecznościowych 	<ul style="list-style-type: none"> - analizuje pod względem etycznym nietypowe sytuacje życiowe - dokonuje interpretacji postaw młodzieży korzystającej z portali społecznościowych
<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady relacji ja-inny - wyjaśnia, czym jest ludzka ciekawość - wyjaśnia pojęcie „wiedza” 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia po co nam ludziom etyka - wyjaśnia pojęcie „teoria poznania” - wymienia skutki braku życiowej ciekawości - wyjaśnia pojęcie „analiza”, „argument” - wyjaśnia pojęcia „logika” - tłumaczy słowo „krytyka” 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady zasad obowiązujących w różnych grupach ludzkich - wyjaśnia czym jest podmiotowość - podaje przykład człowieka ciekawego życia - wylicza rodzaje wiedzy - wylicza cechy właściwej argumentacji - podaje definicję analizy 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia konieczność zasad obowiązujących w różnych grupach ludzkich - jest ciekawy i otwarty na zdanie i doświadczenie innych - poznaje w drodze prowadzonej rozmowy odmienne poglądy - wyjaśnia teorię analizy i argumentacji - właściwie argumentuje 	<ul style="list-style-type: none"> - formułuje zasady dla nietypowych sytuacji - interpretuje odmienne od własnych poglądy, myśli - stosuje teorię analizy i argumentacji - właściwie argumentuje w czasie dyskusji dotyczącej sytuacji nietypowej - podejmuje analizę krytyczną sytuacji

		krytycznej	w czasie dyskusji dotyczącej sytuacji typowej - podejmuje analizę krytyczną sytuacji typowej	nietypowej
- wyjaśnia kim jest osoba - podaje definicję „rozumu”	- wyjaśnia pojęcie „dusza” - wyjaśnia pojęcie „świadomość”	- wyjaśnia pojęcie „dualizm” - dostrzega relację między duszą, świadomością i rozumem	- odpowiada na pytanie czy ciało i dusza to jedno ja czy dualizm - wyjaśnia relację między duszą, świadomością i rozumem	- uzasadnia odpowiedź na pytanie czy ciało i dusza to jedno ja czy dualizm - wyjaśnia relację między duszą, świadomością i rozumem we wskazanej historii
- wyjaśnia czym jest natura - wymienia aktualne problemy Ziemi - podaje definicję ochrony środowiska	- wyjaśnia czym jest natura, wymieniając jej „składniki” - podaje definicję „ekosystemu” - wyjaśnia czym jest ocieplenie klimatu - tłumaczy pojęcie praw natury - wymienia codzienne oznaki ochrony środowiska możliwe do zastosowania przez rodziny	- tłumaczy zależność między człowiekiem a naturą - opisuje rolę człowieka w ekosystemie - wymienia powody ocieplenia klimatu - wymienia prawa natury - wymienia ginące gatunki i wyjaśnia czym jest wielka plama pacyficzna	- opisuje problem człowiek-zwierzę czy człowiek-władca natury - opisuje etyczną postawę gimnazjalisty wobec ekosystemu - wymienia aspekty moralne związane z ociepleniem klimatu - wyjaśnia, czy człowiek podlega prawom natury - odpowiada na pytanie czy ochrona środowiska jest powinnością etyczną	- uzasadnia odpowiedź na postawiony problem: człowiek-zwierzę czy człowiek-władca natury? - uzasadnia twierdzenie, że problemy Ziemi są naszymi problemami - uzasadnia odpowiedź na pytanie czy ochrona środowiska jest powinnością etyczną
- wyjaśnia czym jest prawo	- wymienia prawa obowiązujące ucznia gimnazjum - wymienia obowiązujące przepisy państwowe	- wyjaśnia relację człowiek-prawo - wymienia przykłady łamania prawa znane z codzienności	- porównuje prawo natury i prawo ludzkie - uzasadnia odpowiedź na pytanie czy łamanie prawa jest niemoralne - odpowiada na pytanie „Kto tu rządzi – prawo człowiekiem, czy człowiek prawem?”	- podaje przykłady odnoszące się do myśli następujących osób: Hobbes, Hume, Wolter - wyjaśnia czym jest prawo boskie i królewskie (na podstawie Homera i „Antyfony” Sofoklesa) - uzasadnia odpowiedź na

				pytanie czy prawo może zastąpić etykę
<ul style="list-style-type: none"> - podaje definicję nauki - wyjaśnia czym jest wynalazek, odkrycie - wymienia antyczną triadę: piękno-prawda-dobro 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia role jakie w życiu pełni nauka - wyjaśnia, jak rozumiano piękno-prawdę-dobro 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czy można wszystko poznać - wyjaśnia, czy wynalazki i odkrycia podlegają analizie etycznej - wyjaśnia zależność antycznej triady piękno-prawda-dobro wobec nauki 	<ul style="list-style-type: none"> - tłumaczy relację człowieka wobec nauki - wyjaśnia czy nauka służy dobru 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje granice poznania - interpretuje problem Oppenheimera i bomby atomowej - uzasadnia odpowiedź na pytanie „Czy nauka służy dobru – problem antycznej triady piękno-prawda-dobro wobec nauki” odwołując się do myśli Platona, Arystotelesa i dr House’a
<ul style="list-style-type: none"> - podaje nazwy największych religii - wyjaśnia czym jest wartość moralna 	<ul style="list-style-type: none"> - tłumaczy, czym jest religia - wyjaśnia termin „teologiczny” 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje największe religie - wymienia wartości zawarte w największych religiach 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia rolę religii w życiu człowieka - uzasadnia, że religie są nośnikami wartości moralnych 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje teologiczne poszukiwanie dobra u św. Augustyna i Buddy
<ul style="list-style-type: none"> - podaje definicję kultury - wyjaśnia termin „kicz” 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia czym jest sztuka - tłumaczy czym jest kultura wysoka i popularna, masowa 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia przykłady sztuki, z którą miał szansę się zapoznać - wymienia przykłady kultury popularnej i wysokiej 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia relację piękna i dobra w kontekście antycznym i współczesnym - wyjaśnia jakie jest miejsce dobra w świecie masowym 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia odpowiedź na pytanie „czy sztuka jest wyznacznikiem człowieczeństwa, czy straty czasu?” - dokonuje oceny przejawów kultury
<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcie pychy - charakteryzuje tzw. wybitną jednostkę 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia hasło „społeczne problemy globalne” - tłumaczy czym jest praca u podstaw 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcie hybris - opisuje relacje świat-człowiek - opisuje problem głodu w Afryce i pracy w Azji 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje problem pychy Achillesa (Homer „Iliada”, film „Troja”) - uzasadnia czy to świat kształtowany jest przez człowieka, czy przeciwnie 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje miejsce człowieka w świecie – my wobec ludzkości – nieśmiertelność Horacego i Herostratesa - uzasadnia odpowiedź na pyt. czy możemy coś zrobić dla Afryki i Azji